

The quality of life of agricultural cooperative members: A case study of Bang Pla Ma Agricultural Cooperative Limited

Apinya Chueachangkian^{1*} and Lalita Chanwongpaisarn Nguitragool²

¹ Master Student, Cooperative Economics, Faculty of Economics, Kasetsart University, Thailand

² Department of Cooperatives, Faculty of Economics, Kasetsart University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: Apinya.chue@ku.th

ABSTRACT

This article aims (1) to study the level of quality of life of members of the Bang Pla Ma Agricultural Cooperative, Ltd, and (2) to study the factors affecting the level of quality of life of the members of the Bang Pla Ma Agricultural Cooperative, Ltd. We got primary data from 230 cooperative members using questionnaires self response, statistical analysis includes frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple linear regression (OLS). Our study finds that the overall quality of life level of members of Bang Pla Ma Agricultural Cooperative Limited was at a high level, 3.95 of 5. For separate aspects, the highest level of quality of life is the mental aspect, followed by the social relationship aspect, the physical aspect, the environmental aspect, and the economic aspect, accordingly. The factors determining the quality of life for the OLS estimation include personal factors, participation, welfare, returns and interpersonal relationships. The adjusted R-square of the model for overall quality of life is 67.20 percent. Predictive factors that affect the quality of life of members of Bang Pla Ma Agricultural Cooperative Limited include age, length of membership, participation in cooperative operations, returns received from the cooperative and interpersonal relationships. We recommend that Bang Pla Ma Agricultural Cooperative, Ltd. should have measures in place to promote a better quality of life for cooperative members aged 71 years and over and with a membership period of 10 years or more, including annual health examinations. Organizing providing physical and mental health care careers and income generating activities, providing welfare for senior members.

Keywords: Quality of Life, Agricultural Cooperative, Bang Pla Ma Agricultural Cooperative Limited

ระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรณีศึกษา สหกรณ์การเกษตรบางปلام้า จำกัด

อภิญา เชื้อช่างเขียน^{1*} และ ลลิตา จันทรวงศ์ไพศาล หงษ์ตระกูล²

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย

² ภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: Apinya.chue@ku.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปلام้า จำกัด และ (2) เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายที่ส่งผลกระทบต่อระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปلام้า จำกัด การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามจำนวน 230 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ ผลการศึกษา พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปلام้า จำกัด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านจิตใจ มีระดับคุณภาพชีวิตมากที่สุด รองลงมา ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านร่างกาย และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยพยากรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปلام้า จำกัด ในภาพรวม พบว่า ปัจจัยทำนายทั้งหมดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปلام้า จำกัด ในภาพรวม ร้อยละ 67.20 ปัจจัยทำนายที่ส่งผลกระทบต่อระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปلام้า จำกัด ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่ อายุ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์ ผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย สหกรณ์ควรมีมาตรการในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตสมาชิกสหกรณ์ ที่มีอายุ 71 ปี ขึ้นไป ระยะเวลาการเป็นสมาชิก 10 ปีขึ้นไปให้ดีขึ้น ได้แก่ การตรวจสุขภาพประจำปี การจัดอบรมการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิต การสร้างอาชีพสร้างรายได้ การจัดสวัสดิการสำหรับสมาชิกอาวุโส

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต, สหกรณ์การเกษตร, สหกรณ์การเกษตรบางปلام้า

© 2024 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

อาชีพเกษตรกรไทยได้ประสบปัญหาหลายประการมาอย่างยาวนาน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ปัญหาความผันผวนของราคาผลผลิต การกดราคาผลผลิตจากพ่อค้าคนกลาง การขาดแคลนเงินทุนในการทำเกษตรกรรม (วิชญ์ อรรถวานิช, 2565) หน่วยงานภาครัฐได้มีการแก้ไขปัญหา โดยส่งเสริมการรวมตัวกันของเกษตรกรเป็นสหกรณ์การเกษตร ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้เกษตรกรที่เป็นสมาชิกได้ดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น ซึ่งการส่งเสริมเกษตรกรในการรวมตัวเป็นสหกรณ์ได้ดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2457 โดยภาครัฐเน้นการแก้ไขปัญหาเรื่องทุน การผลิต การตลาดแก่สมาชิก โดยให้สหกรณ์เป็นแหล่งสินเชื่อแก่สมาชิก จำหน่ายปัจจัยการผลิต และรวบรวมขายผลผลิตของสมาชิก พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน และการพัฒนาศักยภาพสมาชิก (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2565)

สำหรับ สหกรณ์การเกษตรบางปلام้า จำกัด เกิดจากเกษตรกรในท้องที่อำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี ประสบปัญหาเนื่องจากปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ประสพภัยทางธรรมชาติบ่อยครั้ง ทำให้ผลผลิตเสียหาย หรือผลผลิตลดลง คุณภาพต่ำ และเกษตรกรขายผลผลิตไม่ได้ราคา ส่งผลให้เกษตรกรไม่มีทุนสำรองในการทำเกษตรในฤดูต่อไป จึงได้รวมกลุ่มจัดตั้งและจดทะเบียนสหกรณ์ประเภทสหกรณ์หาทุนเมื่อปี พ.ศ. 2477 จำนวน 5 สหกรณ์ต่อมาได้จัดตั้งเพิ่มอีก

49 สหกรณ์ รวมเป็น 54 สหกรณ์ ในปี พ.ศ. 2513 ได้ควบเข้าด้วยกันจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ชนิดจำกัดสินใช้ชื่อ “สหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด” ในปี พ.ศ. 2516 มีสหกรณ์การเกษตรพัฒนาบางปลาม้า จำกัด ได้มาควบด้วยรวมเป็น 2 สหกรณ์ โดยใช้ชื่อ “สหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด” จนถึงปัจจุบันปี พ.ศ. 2565 มีกลุ่มสมาชิก 73 กลุ่ม จำนวนสมาชิก 5,202 คน เป็นสหกรณ์การเกษตรที่มีจำนวนสมาชิกสูงสุด อันดับที่ 3 ของจังหวัดสุพรรณบุรี รองจากสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. สุพรรณบุรี จำกัด และสหกรณ์การเกษตรเมืองสุพรรณบุรี ตามลำดับ โดยอาชีพหลักของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า คือ เกษตรกรรม (สหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด, 2565)

เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาตามมูลเหตุการก่อตั้งสหกรณ์ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ ในปี พ.ศ. 2565 สหกรณ์ได้ดำเนินธุรกิจให้บริการแก่สมาชิก 4 ธุรกิจ มีปริมาณธุรกิจทั้งหมด 210,383,885.02 บาท ได้แก่ ธุรกิจรับฝากเงิน 46,187,131.07 บาท สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจ 2,303 คน ธุรกิจสินเชื่อ 144,407,400 บาท สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจ 1,675 คน ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย 19,789,353.95 บาท สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจ 1,207 คน โดยจัดจำหน่ายปุ๋ย เครื่องจักรกลทางการเกษตร เมล็ดพันธุ์ข้าว เคมีการเกษตร น้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่น และสินค้าอุปโภคบริโภค ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ซึ่งสหกรณ์ไม่ได้ดำเนินการรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก มีเพียงการให้บริการเครื่องซังและตลาดกลาง รายได้ค่าบริการ 177,148.97 บาท และธุรกิจแปรรูป โดยผลิตสินค้าปุ๋ย มูลค่า 231,034 บาท นอกจากนี้สหกรณ์ได้รับเครื่องผสมปุ๋ยอัตโนมัติจากทางรัฐบาล ทำให้สมาชิกสหกรณ์สามารถใช้ปุ๋ยที่ตรงกับค่าของดิน ทำให้สมาชิกสหกรณ์ลดต้นทุนการผลิตและซื้อปุ๋ยที่ถูกกว่าท้องตลาด และสหกรณ์ได้จัดทำโครงการพลังงานแสงอาทิตย์ (โซล่าเซลล์) ทำให้สหกรณ์มีรายได้ และจากโครงการพลังงานแสงอาทิตย์ ทำให้สหกรณ์มีเงินนำมาจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกสหกรณ์ โดยทำโครงการช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ทุกคน เช่น ในปี พ.ศ. 2563 สมาชิกประสบโรคระบาดโควิด 19 สหกรณ์ได้จัดเครื่องอุปโภคบริโภคให้กับสมาชิกสหกรณ์ (สหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด, 2565)

จากการที่ภาครัฐได้เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ประกอบกับการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์นั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจว่าการดำเนินงานของสหกรณ์ ทำให้สมาชิกสหกรณ์มีคุณภาพชีวิตระดับใด และมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด
2. เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ทั้งสิ้น 5,202 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คำนวณโดยใช้การวิเคราะห์ค่ากำลังทดสอบ (Power Analysis) สำหรับการวิเคราะห์ความถดถอยสหสัมพันธ์เชิงซ้อนของโคเฮน (Cohen, 1988) โดยการใช้สูตร

$$\text{ดังนี้} \quad n = \frac{\lambda}{F^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

λ = เป็นค่าที่ได้จากการเปิดตาราง λ table เท่ากับ 31.95 โดยการกำหนดค่า power เท่ากับ 0.95 ค่าระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 และจำนวนตัวแปรพยากรณ์ที่ศึกษา เท่ากับ 18 ตัวแปร

F^2 = ค่าขนาดอิทธิพล Effect size เท่ากับ 0.15

ดังนั้น $n = 213$ คน

ทั้งนี้ผู้ศึกษาเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 230 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 6 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาเป็นสมาชิกสหกรณ์ และรายได้ต่อเดือน เป็นคำถามแบบเลือกตอบปลายปิดตรวจสอบรายการ (Checklist) กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบเพียงแค่ 1 คำตอบ

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์ มีจำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ

ส่วนที่ 3 สวัสดิการที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ มีจำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ

ส่วนที่ 4 ผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ มีจำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีจำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ

ส่วนที่ 6 คุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางพลาม้า จำกัด จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ

การประเมินแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด (5 คะแนน) ระดับมาก (4 คะแนน) ระดับปานกลาง (3 คะแนน) ระดับน้อย (2 คะแนน) และระดับน้อยมาก (1 คะแนน) โดยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและความหมาย ดังนี้

เกณฑ์ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 – 1.80	คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับน้อย
2.61 – 3.40	คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง
3.41 – 4.20	คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก
4.21 – 5.00	คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม โดยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์สหกรณ์การเกษตรบางพลาม้า จำกัด เพื่อขอเข้าเก็บข้อมูล ณ ที่ทำการสหกรณ์ ช่วงระยะเวลา กรกฎาคม – สิงหาคม 2566 ซึ่งสมาชิกสหกรณ์ตอบแบบสอบถามจากการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) จากนั้นผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนและตรวจสอบความครบถ้วนในการตอบแบบสอบถามได้ทั้งหมด 230 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทั้งหมดในการวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

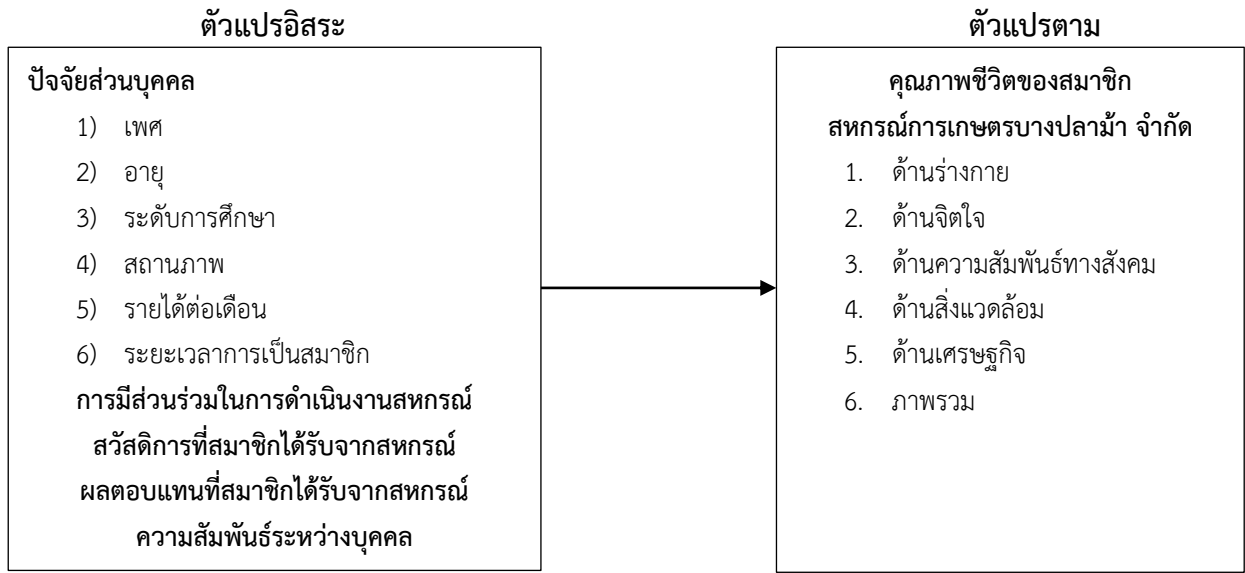
นำข้อมูลแบบสอบถามที่ได้มาแล้วนำไปประมวลผลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

4.1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ สวัสดิการที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ ผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางพลาม้า จำกัด

4.2 สถิติเชิงอนุมาน การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด เพื่อหาปัจจัยทำนายที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางพลาม้า จำกัด ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ สวัสดิการที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ ผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม ในเรื่องหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกล่าวได้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง การดำรงชีวิตที่ดีของบุคคล ความพึงพอใจต่อชีวิตที่ได้รับการดำรงชีพตามที่ความคาดหวังที่แต่ละคนกำหนด โดยองค์ประกอบคุณภาพชีวิต 5 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ (World Health Organization, 1995 ; United Nations,2010) จากการศึกษาดังกล่าว สามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาหม้า จำกัด

ภาพรวมสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาหม้า จำกัด คุณภาพชีวิตระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 คะแนน โดยด้านร่างกาย คุณภาพชีวิตระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 คะแนน ด้านจิตใจ คุณภาพชีวิตระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 คะแนน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม คุณภาพชีวิตระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 คะแนน ด้านสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 คะแนน และด้านเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาหม้า จำกัด เป็นรายด้านและภาพรวม

คุณภาพชีวิตของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรบางปลาหม้า จำกัด	$\bar{x}$	S.D.	ระดับคุณภาพชีวิต
ด้านร่างกาย	4.18	.692	มาก
ด้านจิตใจ	4.23	.652	มากที่สุด
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	4.19	.661	มาก
ด้านสิ่งแวดล้อม	4.09	.690	มาก
ด้านเศรษฐกิจ	3.06	.924	ปานกลาง
รวม	3.95	.612	มาก

2. ปัจจัยทำนายที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทำนายที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ผู้ศึกษาใช้การวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณ โดยใช้วิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์ สวัสดิการที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ ผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

ตัวแปร	(1)	(2)	(3)	(4)	Tolerance	VIF
(1) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์	1.00				.494	2.024
(2) สวัสดิการที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์	.382**	1.00			.258	3.873
(3) ผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์	.461**	.847**	1.00		.216	4.635
(4) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	.638**	.283**	.372**	1.00	.484	2.066

หมายเหตุ: **. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์ สวัสดิการที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ ผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พบว่า ไม่มีตัวแปรพยากรณ์คู่ใดมีปัญหาความสัมพันธ์กันเองสูง เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรทำนายทุกตัว ระหว่าง .283 - .847 โดยตัวแปร 2 คู่ ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ ตัวแปรทำนายระหว่างสวัสดิการที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ และผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ มีปัญหาความสัมพันธ์กันสูงมาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .847 ซึ่งมากกว่า .80 ซึ่งเข้าข่ายปัญหา Multicollinearity แต่เมื่อนำมาทดสอบค่า VIF มีค่าเท่ากับ 3.873 และ 4.635 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าไม่เกิน 10 (Joseph F. Hair et al. 2010, ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2551) และ tolerance มีค่าเท่ากับ .258 และ .216 ซึ่งมีค่า มากกว่า 0.2 จึงถือว่าไม่เกิดปัญหา Multicollinearity

2.2 กำหนดรหัสตัวแปรสำหรับการวิเคราะห์

โดยตัวแปรประเภทกลุ่ม Nominal scale และอันดับ Ordinal scale ให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variable) ซึ่งทำการสมมติตัวแปรหุ่น (Dummy variable) เป็น 0 และ 1 และทำการกำหนด Reference Group โดยเลือกจากกลุ่มแรกหรือกลุ่มสุดท้าย จากนั้นทำการกำหนดรหัสตัวแปร เพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

โดย X_1	หมายถึง ตัวแปรหุ่นกำหนดเพศ
$X_2 - X_4$	หมายถึง ตัวแปรหุ่นกำหนดช่วงอายุ
$X_5 - X_6$	หมายถึง ตัวแปรหุ่นกำหนดระดับการศึกษา
$X_7 - X_8$	หมายถึง ตัวแปรหุ่นกำหนดสถานภาพ
$X_9 - X_{10}$	หมายถึง ตัวแปรหุ่นกำหนดระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์
$X_{11} - X_{14}$	หมายถึง ตัวแปรหุ่นกำหนดรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
X_{15}	หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์
X_{16}	หมายถึง สวัสดิการที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์
X_{17}	หมายถึง ผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์
X_{18}	หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

2.3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด ผลปรากฏดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ

ตัวแปร	คุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด					
	ด้านร่างกาย	ด้านจิตใจ	ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านเศรษฐกิจ	ภาพรวม
Constant	0.310 (0.434)	0.354 (0.404)	0.682 (0.426)	0.931 (0.478)	1.743 (0.628)	0.804 (0.351)
X ₁	-0.026 (0.067)	0.015 (0.062)	0.018 (0.066)	0.052 (0.074)	0.142 (0.097)	0.040 (0.054)
X ₂	0.810*** (0.181)	0.658*** (0.168)	0.182 (0.177)	-0.010 (0.199)	0.330 (0.262)	0.394*** (0.146)
X ₃	0.634*** (0.134)	0.557*** (0.125)	0.036 (0.131)	-0.150 (0.148)	-0.137 (0.194)	0.188* (0.108)
X ₄	0.529*** (0.114)	0.426*** (0.106)	0.080 (0.112)	0.090 (0.126)	-0.079 (0.165)	0.209** (0.092)
X ₅	0.101 (0.203)	0.218 (0.189)	-0.024 (0.199)	0.335 (0.224)	-0.436 (0.294)	0.039 (0.164)
X ₆	0.041 (0.205)	0.137 (0.190)	-0.047 (0.200)	0.264 (0.225)	-0.103 (0.296)	0.059 (0.165)
X ₇	-0.300*** (0.111)	-0.160 (0.103)	0.173 (0.108)	0.100 (0.122)	0.065 (0.160)	-0.024 (0.089)
X ₈	-0.281*** (0.094)	-0.238*** (0.087)	0.088 (0.092)	0.052 (0.104)	0.205 (0.136)	-0.035 (0.076)
X ₉	0.204 (0.147)	0.308** (0.137)	0.118 (0.144)	0.595*** (0.162)	0.285 (0.213)	0.302** (0.119)
X ₁₀	0.034 (0.089)	0.095 (0.082)	0.115 (0.087)	0.512*** (0.098)	0.171 (0.128)	0.185*** (0.072)
X ₁₁	-0.011 (0.350)	0.077 (0.325)	0.122 (0.343)	-0.146 (0.385)	-0.782 (0.506)	-0.148 (0.283)
X ₁₂	0.097 (0.346)	0.108 (0.321)	0.123 (0.339)	-0.327 (0.381)	-0.677 (0.500)	-0.135 (0.279)
X ₁₃	0.159 (0.348)	0.127 (0.323)	0.269 (0.341)	-0.217 (0.383)	-0.705 (0.502)	-0.073 (0.281)
X ₁₄	-0.120 (0.347)	-0.127 (0.323)	-0.064 (0.340)	-0.463 (0.383)	-0.689 (0.502)	-0.293 (0.281)
X ₁₅	0.159*** (0.056)	0.199*** (0.052)	0.179*** (0.055)	0.104* (0.062)	0.068 (0.081)	0.142*** (0.045)
X ₁₆	-0.007 (0.057)	0.071 (0.053)	0.071 (0.056)	0.035 (0.062)	0.147* (0.082)	0.063 (0.046)
X ₁₇	0.185*** (0.064)	0.079 (0.060)	0.062 (0.063)	0.182** (0.071)	0.420*** (0.093)	0.185*** (0.052)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ (ต่อ)

ตัวแปร	คุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด					
	ด้านร่างกาย	ด้านจิตใจ	ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านเศรษฐกิจ	ภาพรวม
Constant	0.310	0.354	0.682	0.931	1.743	0.804
X ₁₈	0.508*** (0.065)	0.467*** (0.060)	0.477*** (0.064)	0.395*** (0.071)	0.008 (0.094)	0.371*** (0.052)
R	0.780	0.786	0.766	0.722	0.735	0.820
R Square	0.608	0.618	0.587	0.521	0.540	0.672
Adj R Square	0.574	0.585	0.552	0.481	0.501	0.644
SEE	0.451	0.419	0.443	0.497	0.653	0.364

หมายเหตุ: Standard errors อยู่ในวงเล็บ และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย *, **, *** ระบุระดับนัยสำคัญ 0.10 , 0.05 และ 0.01

ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์รวมทุกตัวแปรเพื่อหาปัจจัยทำนายที่ส่งผลกระทบต่อระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด โดยคำนวณ Coefficient มีค่าเป็น Unstandardized Coefficient ดังแสดงในตารางที่ 3 ดังนี้

2.3.1 ภาพรวม พบว่า ปัจจัยทำนายทั้งหมดในการศึกษารังนี้สามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ในภาพรวม ร้อยละ 67.20 โดยสมาชิกที่มีช่วงอายุ 25 - 40 ปี (X₂) ช่วงอายุ 41 - 55 ปี (X₃) และช่วงอายุ 56 - 70 ปี (X₄) มีระดับคุณภาพชีวิตรวมสูงกว่าสมาชิกที่มีอายุ 71 ปี ขึ้นไป (Reference Group) 0.394 0.188 และ 0.209 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก 1 - 5 ปี (X₉) และระยะเวลาการเป็นสมาชิก 5 - 10 ปี (X₁₀) มีระดับคุณภาพชีวิตรวมสูงกว่าระยะเวลาการเป็นสมาชิก 10 ปีขึ้นไป (Reference Group) 0.302 และ 0.185 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์ (X₁₅) 0.142 ผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ (X₁₇) 0.185 และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X₁₈) 0.371 สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ในภาพรวม ได้อย่างมีระดับนัยสำคัญ

2.3.2 ด้านร่างกาย พบว่า ปัจจัยทำนายทั้งหมดในการศึกษารังนี้สามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ในด้านร่างกาย ร้อยละ 60.80 โดยสมาชิกที่มีช่วงอายุ 25 - 40 ปี (X₂) ช่วงอายุ 41 - 55 ปี (X₃) และช่วงอายุ 56 - 70 ปี (X₄) มีระดับคุณภาพชีวิตด้านร่างกายสูงกว่าสมาชิกที่มีอายุ 71 ปี ขึ้นไป (Reference Group) 0.810 0.634 และ 0.529 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญ สมาชิกที่มีสถานภาพโสด (X₇) และสถานภาพสมรส (X₈) มีระดับคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย น้อยกว่าสมาชิกที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า (Reference Group) 0.300 และ 0.281 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์ (X₁₅) 0.159 ผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ (X₁₇) 0.185 และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X₁₈) 0.508 สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ด้านร่างกาย ได้อย่างมีระดับนัยสำคัญ

2.3.3 ด้านจิตใจ พบว่า ปัจจัยทำนายทั้งหมดในการศึกษารังนี้สามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ในด้านจิตใจ ร้อยละ 61.80 โดยสมาชิกที่มีช่วงอายุ 25 - 40 ปี (X₂) ช่วงอายุ 41 - 55 ปี (X₃) และช่วงอายุ 56 - 70 ปี (X₄) มีระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ สูงกว่าสมาชิกที่มีอายุ 71 ปี ขึ้นไป (Reference Group) 0.658 0.557 และ 0.426 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญ สมาชิกที่มีสถานภาพสมรส (X₈) มีระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ น้อยกว่าสมาชิกที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า (Reference Group) 0.238 อย่างมีนัยสำคัญ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก 1 - 5 ปี (X₉) มีระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ สูงกว่าระยะเวลาการเป็นสมาชิก 10 ปีขึ้นไป (Reference Group) 0.308 อย่างมีนัยสำคัญ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์ (X₁₅) 0.199 และความสัมพันธ์ระหว่าง

บุคคล (X_{18}) 0.467 สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ด้านจิตใจ ได้อย่างมีระดับนัยสำคัญ

2.3.4 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า ปัจจัยทำนายทั้งหมดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ในด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ร้อยละ 58.70 โดยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์ (X_{15}) 0.179 และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_{18}) 0.477 สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ในความสัมพันธ์ทางสังคมได้อย่างมีระดับนัยสำคัญ

2.3.5 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ปัจจัยทำนายทั้งหมดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ในด้านสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 52.10 โดยระยะเวลาการเป็นสมาชิก 1 – 5 ปี (X_9) และระยะเวลาการเป็นสมาชิก 5 – 10 ปี (X_{10}) มีระดับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม สูงกว่าระยะเวลาการเป็นสมาชิก 10 ปีขึ้นไป (Reference Group) 0.595 และ 0.512 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์ (X_{15}) 0.104 ผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ (X_{17}) 0.182 และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_{18}) 0.395 สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ด้านสิ่งแวดล้อม ได้อย่างมีระดับนัยสำคัญ

2.3.6 ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ปัจจัยทำนายทั้งหมดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ในด้านเศรษฐกิจ ร้อยละ 54.00 โดยสวัสดิการที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ (X_{16}) 0.147 และผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ (X_{17}) 0.420 สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ในด้านเศรษฐกิจ ได้อย่างมีระดับนัยสำคัญ

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ในภาพรวม พบว่า สมาชิกมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิก มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงดี ซึ่งสอดคล้องกับการประกอบอาชีพของสมาชิกที่มีอาชีพทำนา ซึ่งเป็นอาชีพที่ต้องใช้แรงงาน ต้องอาศัยความแข็งแรง นอกจากนี้สมาชิกมีสุขภาพทางจิตที่ดี มีกำลังใจเข้มแข็ง มีความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัวอย่างมีความสุข อยู่ในสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัยที่ดี สามารถเดินทางไปสถานที่ต่างๆ สะดวก ได้รับการบริการของโรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล คลินิกต่างๆ ในชุมชน และมีรายได้ที่มีเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยปีนสะอาด สหนาวัน (2553) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรอยู่ในระดับที่ดี โดยตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ การศึกษา การฝึกอบรมข่าวสาร การเอื้ออาทรต่อชุมชน และการสนับสนุนจากภาครัฐ มีผลต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยธนบดี พัสนา (2563) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนทุเรียนในเขตพื้นที่ อำเภอ ท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี พบว่า เกษตรกรมีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับปิณฑัฐ เครือจินา และคณะ (2563) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ผลิตข้าวในยุคการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระลอกที่ 1 ในประเทศไทย กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีและศรีสะเกษ พบว่า เกษตรกรมีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับดีมาก โดยมีด้านครอบครัวอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตดีมากที่สุด ด้านสังคมและเศรษฐกิจ และด้านจิตใจอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตดีมาก และด้านสุขภาพและหน้าที่อยู่ในระดับคุณภาพชีวิตดี

ผลการศึกษาตัวแปรที่สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ในภาพรวม สมาชิกที่มีช่วงอายุ 25 - 40 ปี ช่วงอายุ 41 - 55 ปี และช่วงอายุ 56 - 70 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตรวมสูงกว่าสมาชิกที่มีอายุ 71 ปี ขึ้นไป (Reference Group) อย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับการแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุของพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 โดยได้แบ่งกลุ่มช่วง อายุ 70 - 79 ปี เริ่มมีอาการเจ็บป่วยร่างกาย เริ่มอ่อนแอ มีโรคประจำตัว หรือโรคเรื้อรัง แสดงให้เห็นว่า สมาชิกที่มีช่วงอายุ 25 - 40 ปี ช่วงอายุ 41 - 55 ปี และช่วงอายุ 56 - 70 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตสูงกว่าสมาชิกที่มีอายุ 71 ปี ขึ้นไป ระยะเวลาการเป็นสมาชิก 1 – 5 ปี และระยะเวลาการเป็นสมาชิก 5 – 10 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตรวมสูงกว่าระยะเวลาการเป็นสมาชิก 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญ ตามความเห็นของผู้ศึกษา เนื่องจากสมาชิกที่มีเป็นสมาชิก 10 ปี

ขึ้นไป มีอายุมากขึ้น ทำให้สุขภาพร่างกายเริ่มอ่อนแอ ไม่สามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์ได้เป็นประจำ ทำให้ระยะเวลาการเป็นสมาชิก 10 ปีขึ้นไป มีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าช่วงอื่น การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญ ตามความเห็นของผู้ศึกษาเมื่อสมาชิกมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมกลุ่มสหกรณ์สม่ำเสมอ มีการแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานสหกรณ์ และมีการใช้บริการธุรกิจสหกรณ์มากจะส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตมากเช่นเดียวกัน ผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญ ตามความเห็นของผู้ศึกษา เมื่อสมาชิกได้รับผลตอบแทนจากสหกรณ์ไม่ว่าเป็นเงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน ทำให้สมาชิกสามารถดูแลตนเอง และได้รับการบริการในยามเจ็บป่วย สามารถรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ มีรายได้มีเงินออม สามารถนำผลตอบแทนชำระหนี้สินได้ ทำให้คุณภาพชีวิตมากยิ่งขึ้น และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญ ตามความเห็นของผู้ศึกษา การที่สมาชิกมีความสัมพันธ์อันดีกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ สามารถตอบข้อซักถามและให้คำแนะนำแก่สมาชิกได้ มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนสมาชิก ทำให้สมาชิกมีอารมณ์ที่มั่นคง ไม่มีความเครียด ได้รับการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ สอดคล้องกับแนวคิด World Health Organization (1995) ที่ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การสนับสนุนและการได้รับความช่วยเหลือทางสังคมและสอดคล้องกับงานวิจัยของปณิธิ ชมภูศรี และคณะ (2563) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยด้านอายุ ความมั่นคงทางอาชีพ การสื่อสารหรือการพูดคุยกับเกษตรกรท่านอื่น การได้รับการดูแลสุขภาพที่ดีจากหน่วยงาน และความต้องการในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด สรุปองค์ความรู้ใหม่ คือ ปัจจัยทำนายที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ในภาพรวม ได้แก่ อายุ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์ ผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ขณะที่ เพศ ระดับการศึกษา สภาพภาพ รายได้ต่อเดือน สวัสดิการที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ ไม่ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ในภาพรวม

สรุปผลการวิจัย

จากการรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 230 คน พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 56.52 มีช่วงอายุ 56 – 70 ปี มากที่สุด ร้อยละ 47.39 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา/มัธยมศึกษา มากที่สุด ร้อยละ 76.96 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 61.30 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 10 ปีขึ้นไป มากที่สุด ร้อยละ 55.65 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000 – 15,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 42.61 ในภาพรวมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก สวัสดิการที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ และผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ โดยใช้วิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด พบว่า ปัจจัยทำนายทั้งหมดในการศึกษาครั้งนี้สามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ในภาพรวม ร้อยละ 67.20 โดยสมาชิกที่มีช่วงอายุ 25 - 40 ปี ช่วงอายุ 41 - 55 ปี และช่วงอายุ 56 - 70 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตรวมสูงกว่าสมาชิกที่มีอายุ 71 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก 1 - 5 ปี และระยะเวลาการเป็นสมาชิก 5 - 10 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตรวมสูงกว่าระยะเวลาการเป็นสมาชิก 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์

ผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ในภาพรวม ได้อย่างมีระดับนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด ด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง สหกรณ์ควรมีนโยบายการจ่ายอัตราผลตอบแทน เช่น ดอกเบี้ยจากการออมเงิน อัตราเงินปันผลจากการถือหุ้นสหกรณ์ฯ เพื่อเป็นแรงจูงใจสมาชิกสหกรณ์ในการออม ทำให้สมาชิกมีเงินสำรองในยามฉุกเฉิน ประกอบกับหน่วยงานภาครัฐควรมีนโยบายให้สหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศรวมกลุ่มกัน เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ในการบริหารจัดการสินค้าและเป็นตัวกลาง เพื่อสร้างความสมดุล ให้ผลผลิตการเกษตรที่อาจเกิดปัญหาราคาตกต่ำ ไม่ให้ถูกพ่อค้าคนกลางเอาเปรียบ

1.2 สมาชิกสหกรณ์ที่มีช่วงอายุ 71 ปี ขึ้นไป มีคุณภาพชีวิตที่น้อยกว่าช่วงอายุอื่นๆ สหกรณ์ควรมีมาตรการในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตสมาชิกสหกรณ์ช่วงอายุ 71 ปี ขึ้นไป ให้ดีขึ้น อาทิ การจัดกิจกรรมสำหรับสมาชิกผู้สูงอายุ ได้แก่ การตรวจสุขภาพประจำปี การจัดอบรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิต การออกกำลังกาย การจัดอบรม การสร้างอาชีพสร้างรายได้ เช่น การสานตะกร้า การทำขนมไทย

1.3 สมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 10 ปีขึ้นไป มีคุณภาพชีวิตที่น้อยกว่าช่วงระยะเวลาการเป็นสมาชิกอื่น สหกรณ์ควรมีมาตรการในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 10 ปีขึ้นไป ให้ดีขึ้น เช่น การจัดสวัสดิการเกื้อกูลสมาชิกอาวุโส โดยมอบเงินสำหรับสมาชิกมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกครบ 10 ปี ครบ 20 ปี ครบ 30 ปี

1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีอิทธิพลกับระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางปลาม้า จำกัด สหกรณ์จึงควรมีกิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก กับเพื่อนสมาชิก และคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ เช่น กิจกรรมกีฬา การร่วมทำบุญตักบาตร ทักษะศึกษา เพื่อให้สมาชิกมีความสัมพันธ์อันดีขึ้น และคุณภาพชีวิตของสมาชิกดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาในเชิงคุณภาพเพิ่มเติม โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับสมาชิกสหกรณ์ เพื่อทราบผลการศึกษาในเชิงลึกถึงระดับคุณภาพชีวิตสมาชิกสหกรณ์ และสิ่งที่สมาชิกสหกรณ์ต้องการการสนับสนุนจากสหกรณ์และส่งเสริมจากภาครัฐ

2.2 การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการค้นหาตัวแปรหรือปัจจัยทำนายที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของ ซึ่งหากมีการวิจัยในครั้งต่อไป อาจพบปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือจากการที่ศึกษาในครั้งนี้ เช่น ภาวะเศรษฐกิจมหภาค โดยเฉพาะราคาสินค้าภาคการเกษตร ผลกระทบจากนโยบายของรัฐบาล เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตสมาชิกสหกรณ์การเกษตรได้

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2553). พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 (ฉบับแก้ไข พ.ศ. 2553). สืบค้น 8 กันยายน 2566. จาก https://www.dop.go.th/download/laws/regulation_th_20152509163042_1.pdf.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2565). สารสนเทศสหกรณ์ ปี พ.ศ. 2565. สืบค้น 8 มิถุนายน 2565. จาก <https://itc.office.cpd.go.th/?view=article&id=254:information-coop-2565&catid=34:cooperative-2565>.
- กัญญ์พัสวีย์ กล่อมธงเจริญ. (2560). คุณภาพชีวิตของเกษตรกรกรเกษตรอินทรีย์ จังหวัดเชียงใหม่. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 12(1), 59-90.
- ธนบดี พัสนา. (2563). คุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนทุเรียนในเขตพื้นที่ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดจันทบุรี. (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).

- นิพัทธ์พนธ์ สนิทเหลือ, วัชรินทร์ สาทร์เพ็ชร และ ญาดา นภาอารักษ์. (2563). การคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป G*POWER. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 5(1), 496-507.
- ปณิธิ ชมภูศรี, จุฑาทิพย์ เณลิผล, รุจ ศิริสัญลักษณ์ และ จุฑามาศ โชติบาง. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารแก่นเกษตร*, 48(1), 421-428.
- ปติณัฐ เครือจินา, ศิรส ทองเชื้อ และ ดุสิต อธิวัฒน์. (2563). คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ผลิตข้าวในยุคการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระลอกที่ 1 ในประเทศไทย กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีและศรีสะเกษ. *Thai Journal of Science and Technology*, 10(3), 300-314.
- ปิ่นสะอาด สหนาวิน. (2553). *คุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร*. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- วิษณุ อรรถวานิช. (2565). *มรสุมเกษตรไทยปี 65 ยิ่งปลุกมากยิ่งขึ้นจนหนัก*. สืบค้น 9 มิถุนายน 2565. จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/2385867>.
- สหกรณ์การเกษตรบางปلام้า จำกัด. (2565). *รายงานกิจการสหกรณ์การเกษตรบางปلام้า จำกัด*. สุพรรณบุรี: สหกรณ์การเกษตรบางปلام้า จำกัด.
- Cohen, J. (1988). *Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences*. (2nd ed.). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- United Nations Development. (2010). *Human Development Reports 2010*. Retrieved 12 June 2022. from <http://hdr.undp.org/en/>.
- World Health Organization. (2010). *WHOQOL: Measuring Quality of Life*. Retrieved 12 June 2022. from <https://www.who.int/tools/whoqol/whoqol-bref/docs/default-source/publishing-policies/whoqol-bref/thai-whoqol-brefidentity>.